

Òáõííēíāēē yēáēòðííííāí òáēñòà ēāē íñííāà ēíõíðíàòēçàõēē ēñòíðē÷āñēíē íàóēē ē íáðàçíāāí

Ááõíð Áēíáðā Áíēðíáíā Áāāāðēíā
25.06.2008 ā.
Íñēááíāā íáííāēáíēā 15.07.2008 ā.

Òáçēñú ā òíðíàòā RTF (121.24 kB 2008-07-12 19:21:45) Óáçēñú ā òíðíàòā PDF (158.31 kB 2008-07-12 19:22:25)

Òáēñò,

áóáó÷ē ðāíáēāāàðùāē òíðííē ñóúāñòáííāáíēý ēñòíðē÷āñēēò ēñòí÷íēēíā ē ðāēòē÷āñēē
āāēíñòāáíííē òíðííē ēñòíðē÷āñēēò íóáēēēáòēē, yāēýáòñý íñíáúí íáúáēòíí āēý ēñòíðēēā.
Éíõíðíàòēçàõēý ēñòíðē÷āñēíē íàóēē ē ēñòíðē÷āñēíāí íáðàçíāáíēý ā íñēááíēā
āāñýòēēáòēý áúýāēēā ē áíðíáēðíāāēā ðáçēē÷íúā íáíðāāēáíēý, ñāýçáííúā ñ
ēñííēúçíāáíēāí ēāē òðāāēòēíííúò òáõííēíāēē ē ðíāðāíííúò ðíāóēòíā, òāē ē
ñíāóēāēēçēðíāáííúò. Íáíāēí, íā íāø áçāēýā, ēíáíí ēíõíðíàòēíííúā òáõííēíāēē
ðāáíòú ñ òáēñòíí yāēýòñý áí ííāēò ñíúñēāð íñííāíē ēíõíðíàòēçàõēē ā íāēāñòē
ēñòíðēē. Ñóúāñòáóáò íāñēíēúēí òāēòíðíā, íçāíēýòñēò òóāāðāēāòú ýòí.

Í÷āāēáíí,

yēáēòðíííúā òáēñòú yāēýòñý íāēáíēāā íāññíáúíē ē ðāñíðíñòðāíáííúíē ñðāāē ðíðí÷ēò
yēáēòðíííúò ēñòíðē÷āñēēò ðāñòðñíā. Ñāēāāòāēúñòāíí òíó yāēýòñý ēíē÷āñòāáííúā
ííēāçáòāēē íōēòííāēē ēñòíðē÷āñēēò ēñòí÷íēēíā ē íóáēēēáòēē, ñíçāáíēý yēáēòðíííúò
ēíēēāēòēē ē áēāēēíòāē ē ò.í., ÷òí ā ñāíð í÷āðāáú ðíāáíñòāāēýāò ííáúā áíçííāēíñòē
āíñòóíā ēñòíðēēíā-ēññēāáíāòāēāē ē ñāíúí ðáçíúí ēñòí÷íēēāí. Íáíāēí, íāñíòðý íā
āāēíñòú íáíçíā÷áííúò òāēòíā, ēíē÷āñòāí ííóáēēíāáííúò ēñòí÷íēēíā ñāíí íí ñāāā
íā ííāēò ðāññíàòðēāāòúñý ēāē íñííāíē òāēòíð ýðòāēòēáííñòē ēñííēúçíāáíēý
yēáēòðíííúò ēñòíðē÷āñēēò ðāñòðñíā.

Òáēñò yāēýáòñý

āēý ēñòíðē÷āñēíē íàóēē ē íáðàçíāáíēý ē ñðāāñòāíí
(íáíðēíáð, ó÷āáíēēē), ē ðíāáíáòíí (íáíðēíáð, ēñòíðē÷āñēēā ēñòí÷íēēē) ēçó÷áíēý, ē
ā ýòíí òāēæā ñíñòíēò āāí íñíāáý ðíēú, íāñāíēñòāáííāý āðóāēí òíðíāí
ðíāāñòāāēáíēý ēíõíðíàòēē. Á òíí ñēó÷āā, āñēē ēñòí÷íēē òíāáòñý ā yēáēòðííííí
āēāā, ííæāò ðíðíēñíāēòú ēíóāāðáòēý ñðāāñòāā íáó÷áíēý, íáúáēòā ē ðíāáíáòā ēññēāííāáíēý
ā ðāíēāò íáííāí ēííēðáòííāí òáēñòā. Óāē, çā ñ÷āò ēñííēúçíāáíēý ýçúēíā ðáçíāòēē
ēēē āēíāðññúēíē ā òáēñò ēñòíðē÷āñēíāí ēñòí÷íēēā ííæāò áúòú çāēíæāí āēāíðēòí āāí
ēçó÷áíēý ēēē ííāāēú āāí ēíóáðíðāòāòēē, ā òíí ÷ēñēā āāðēāòēáííúā. Ñ ēñííēúçíāáíēāí
yēáíáíóíā ðáçíāòēē (HTML, XML, TEI) òáēñò ðēííāðāòāò
ēā÷āñòāáíí ííáúā áíçííāēíñòē ē çíā÷áíēā: òðāāēòēíííā ííýòēā òáēñòā ðāññēðýáòñý
çā ñ÷āò āāāāíēý ā íāāí ñòðóēòóðú, íāēēíāēííñòē, òñòāííāēáíēý íáðāēðāñòíúò
ñāýçāē, āēíāðòāēñò íçāíēýāò ðāāēēçíāāòú ēçó÷áíēā íáðáíēçíā íáðàçíāáíēý
āññíòēāòēáííúò ñāýçāē, çāāāòú āēāíðēòí āāí ðíðí÷áíēý, ÷òí íñíāáíí āāēíí ðē
ēçó÷áíēē ñòóāíòāíē ēñòíðē÷āñēēò ēñòí÷íēēíā. Íðíòāññ òāēíē ðáçíāòēē òáēñòā yāēýáòñý
yēáíáíóíí ííāāēēðíāáíēý ēíõíðíàòēē, ðíāāñòāāēáííē ā òáēñòā, íí āāæāí ēāē ñ
òí÷ēē çðāíēý ēçó÷áíēý ðāññíàòðēāāííāí òáēñòā, òāē ē ñ òí÷ēē çðāíēý
òíðíēðíāáíēý ñííòāāòñòáòóðùāāí òíáíēý.

Áíāñòā

ñ òāí, áúā áíēāā āāēíúí, íā íāø áçāēýā, yāēýáòñý
ñēāāóðùāā: yēáēòðíííúē òáēñò, ā íōēē÷ēā ðí ííāēò āðóāēò ÉÈÒ, ēñííēúçóáííúò
ēñòíðēēāíē, – «íðýííē íāñēāáíēē» òðāāēòēíííāí (íā÷áòííāí) òáēñòā. (Óāē, ñòíēú
āíñòðāáíāáííúā ēñòíðē÷āñēíē ēíõíðíàòēēíē òáõííēíāēē, ēāē, íáíðēíáð, āáçú āáííúò
ē íóēúòēíāāēā áíðàçāí ā áíēúøāē ñòāíáíē «ñāííāíñòāòí÷íú» íí ðíðíáíēò ē ēò
ðíāðíāēòāēýí.) Íðē ýòíí yēáēòðííāý òíðíā, ñíððāíýý ñíúñē ē ðíāáíāçíā÷áíēā
òáēñòā ēāē òāēíāíāí, āííóñēāāò ēā÷āñòāáíí ííáúā áíçííāēíñòē ðāáíòú, íçāíēýāò ēñòíðēēò
ēñííēúçíāāòú ēññēāáíāòāēúñēēā ēíñòðóíáíòú, íā āíñòóííúā ðāíāā, íā ðíðēòāý ðē
ýòíí òðāāēòēíííúā òáõííēíāēē ðāáíòú ñ òáēñòíí «ēēāññē÷āñēíāí» ēñòí÷íēēíāāāíēý.

Çááñú

æá íæíí íòíàòèòù, ÷òí á ñéó÷áá ñ ñíçááíéáí è èñííéúçíááíéáí yéáèòðííííáí òáèñòà, èáè íðááèéí, íá íðíèñòíáèò ííáíáíú èññéááíáàòáèúñéíáí èííííáíòà òáòííéíáèé (÷òí ÷áñòí íááèþááàòñý ñ áàçàíè ááííúò, éíááá ñàí òáèò ñíçááíéý áàçú íæáò áúáááàòùñý çà íáò÷íúé ðáçóéúòàò). Éíá÷á áíáíðý, yéáèòðíííúé òáèñò ñíçáíéýáò íéááíí, ñýòáííí, ñíçááíé÷í ñòíðíèðíáàòù ñðááíáòíòþ éíòíðíàòèíííòþ èíííáòáíòííñòù á íáèáñòè èñòíðèè.

Òáèèì

Íáðçáíí, òíðíèðíááíéá òíáíéè ðááíòù ñ yéáèòðíííúí òáèñòíí ñòáííáèòñý íáííé èç áàæíáéøèò çááá÷ èñòíðè÷áñéíáí íáðçáíáíéý á íáèáñòè ÉÉÒ. Íñáíáíéá òáèñòíáúò òáòííéíáèè ñòóááíòáíè-èñòíðèèáíè áèèþ÷ááò òðááèòèíííúá ñíñòááèýþùéá: ñíçááíéá, òðáíáíéá, áèçóáèèçáòèý (íðááñòááèáíéá) è áíáèèç òáèñòà, éíòíðíá ðááèèçóþòñý á ðáíéàò èóðñíá éíòíðíàòèèè è èñòíðè÷áñéíé éíòíðíàòèèè.

Éçó÷áíéá

Íáíçíá÷áííúò ñíñòááèýþùèò áíéæíí yáíí è íáýáíí ñííðíáíæáàòùñý áúýáèáíéáí, áí-íáðáúò, ñòèè÷éè yéáèòðííííáí òáèñòà ñò òðááèòèííííáí íá÷áòííáí, áí-áòíðíúò, ñííááíííñòáè ðááíòù èíáííí ñ èñòíðè÷áñéèì òáèñòíí.

×òí èáñááòñý

Íòèè÷éè yéáèòðííííáí òáèñòà ñò íá÷áòííáí, òí ñáíè ñòèè÷éè è íáòíáèèá èò ðáññíòðáíéý ííáòò ýáèýòùñý òáííé ñòááèúííáí èçááíéý. Çááñú æá íáðáíé÷éíñý ñéááòþùèí ñðèíáðíí. Ðáññíáòðèááý òáèñò èáè íáúáèò èññéááíáíéý è ñúòáýñú ííááèòðíáàòù ááí, íæíí ááíáèòù ðáçíúá òðíáíé òíðíàèèçáòèè. Íá íèçøáí òðíáíá òáèñò – ñíñéááíáàòáèúííñòù ñéíáíéíá íáéíòíðíáí áèòááèòà. Òáéíé òðíáíú «ííýòáí» èíííþòáðò – èíáííí ñíñéíáíéúíí íú áíáíéí òáèñò ñ ííííúþ èéááèàòòòú, íí óæá è ýòá ííááèú ííæáò áúòù ííéáçíá ñ òí÷éè çðáíéý èñòíðèè. Ááèáá ííæíí ðáññíáòðèááòù òáèñò èáè ñíñéááíáàòáèúííñòù ñéíá, ñòíí ò÷éòùááòù á ííááèè ñéíáíòíðíú, ñéíáííí÷áòáíéý, íðááèíéáíéý, ááçáòù, íáðááðáòù, áèááú è ò.á. Íáèííáò, íá íáéíòíðíí òðíáíá á ííááèè ííæáò èáèè÷éè-òí íáðçáíí ò÷éòùááòùñý ñíúñé òáèñòà (íáíðèíáð, ÷áðç íðááñòááèáíéá ááí ñáíáíòè÷áñéèíè ñòáíáíè è ò.í.), à òáèæá ñéðùòáý á òáèñòá éíòíðíàòèý. Íí, ÷éòáý òáèñò, èñòíðèè-èññéááíáàòáèú á íáðáòþ í÷áðááú áíñíðèíéíááò ááí ñ òí÷éè çðáíéý ñíúñéá – á ñíçíáíéè ÷áéíááèá òáèñò òðóáíí òíðíàèèçóáí. Ýéáèòðíííúé òáèñò íáòñéíáèèááò ýòèí íáíí èç íáðáúò íðíèèáíðá÷éè ñðè ðááíòá ñ íéíè ñòóááíòá (èèè èññéááíáàòáèý). Ðáçðáøáíéá ýòíáí íðíèèáíðá÷éè ñíñíáñòáòáò èáè èò÷áòíò ñíñéíáíéþ ñòúííñòè òáèñòá áííáúá (íáçááèñéíí ñò òíðíú íðááñòááèáíéý), òáè è ííááíòíáèá è èñííéúçíááíéþ òáòííéíáèè èíííþòáðííé èéíááèñòèèè, íáíðèíáð, éííóáíò-áíáèèçá.

Íáèáíéáá

áèááèòè÷áñéè áíéèè íáòíá áúýáèáíéý ñííááííñòáè ðááíòù ñ èñòíðè÷áñéèì òáèñòíí íí ñðááíáíéþ ñ áðóáèèè – ýòí íáííñðááñòááííáý ðááíòá ñ èñòíðè÷áñéèè èñòí÷éèèáè èáè á ðáíéàò, íáíðèíáð, íðíáèòíé ááýòáèúííñòè, òáè è ÷áðç áíáèá÷áíéá ñòóááíòá á ðááèèçáòèþ íáò÷íúé ñííáèòá.

Òáè, á èááíðáòíðèè èñòíðè÷áñéíé éíòíðíàòèèè Íáðíñéíáí áíñòááðñòááííáí òíéááðñèòáòá ðááèèçóþòñý íðíáèòù ñíçááíéý ñíííðáèñòíáúò éíòíðíàòèíííúò ñèñòáí[1], íááñíá÷éááþùèò ááñú òèèè ðááíò ñ yéáè èñòí÷éèíáí áí èò íðááñòááèáíéý á éíòíðíàòèíííé ñèñòáíá è ñíñéááòþùááí áíáèèçá.

Ó÷áñòèá ñòóááíòá á ðááíòá íá ðáçíúò ýòáíáò ðááèèçáòèè ýòè è áðóáèò ñííáèòá ñíçáíéýáò íá íðáèòèèá ñíçáíéíèòù èò ñ òðááèòèíííúè ñííáèíáíè ñíðáííñòè èñòí÷éèíá è íáíáíáèííñòè èá÷áñòááííé ñòèòðíáèè, ñ ñííááííñòýíè ðááíòù ñ ñðááíéè è ñðááíáááéíáúè òáèñòíáúè èñòí÷éèíá, ñ áúáíðíí òíðíàòá áèý òðáíáíéý è íðááñòááèáíéý èñòí÷éèíá è áð.

Á çáèèþ÷áíéá

òíòáèííú áú ñíá÷áðéíòù, ÷òí áúøáñéáçáííá íé á èíáí ñéó÷áá íá íðèíéæááò çíá÷áíéý áðóáèò áèáíá ÉÉÒ áèý èñòíðè÷áñéíé íáòèè è íáðçáíáíéý, à èèòù ñáèááòáèúñòáòáò íá ñííáíé ðíèè òáèñòíáúò òáòííéíáèè á íðíòáññá éíòíðíàòèçáòèè

ēāē ēnōiðē÷āñēīē iāēāñōē ā ōāēīī, òāē ē ā ōiðīēðīāāīēē iðāāiāōīīē ēíōiðīāōēīīīē ēīīīāōāíōīīñōē āā iðāāñōāāēōāēāē.

Digital text technologies as the basis for wider adoption of ICT in history scholarship and education

Dinara A. Gagarina

Perm State University, Perm, Russia

Text is traditionally the basic form of historical information. This paper discusses why electronic text will lead the way to the wider adoption of information and communication technologies in history scholarship and education.

[1] «Ðīññēēñēēā iāðēāiāíōāðēē iā÷āēā XX āāēā», āðāíō ÐÁÍŌ¹ 03-01-12012ā, 2003-2004 āā.; «Æóðīāēū çāiñēēō ñīāðāīēē ēāē ēñōi÷īēē èçó÷āīēy ēñōiðēē iāñōīīāī ñāiíōiðāāēāīēy ā Ðīññēē (II iīēīāēiā XIX – iā÷āēī XX āāēā). Èíōiðīāōēīīīāy ñēñōāiā», āðāíō ÐŌŌÉ¹ 04-07-90283-ā, 2004-2006 āā.; «Èñōi÷īēēīāāā÷āñēēē àiāēēç āāçāòū «Iāðīñēēā āóāāðīñēēā āāāiīñōē» (XIX – iā÷āēī XX āā.) iā iñīiāā iðēiāíāīēy iīāūō ēīīūpòāðííū òāōíīēīāēē», āðāíō ÐÁÍŌ¹ 05-01-82102 à/Ō, 2004-2006 āā.; «Āāçāòā «Iāðīñēēā āóāāðīñēēā āāāiīñōē» 1838 – 1844 āā.: iðīāēāiū ēñōi÷īēēīāāā÷āñēēīāī ēññēāāīāāīēy è ñīððāiāīēy ēñōiðēēī-ēóēūòóðīīāī iāiγóīēēā», Āðāíō ÐÁÍŌ¹ 08-01-82101 à/Ō, 2008-2009 āā.; «Ñòāiīāðāōē÷āñēēā ið÷āòū Āīñōāāðñōāāíīē Āóíū, 1906–1917», āðāíō ÐÁÍŌ¹ 08-01-12108ā., 2008-2010 āā.

